

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Citadeles iela 1, Rīga, LV-1010, tālr. 67356161, 67356140, fakss 67331150, e-pasts knab@knab.gov.lv, www.knab.gov.lv

Rīgā

19.09.2018. Nr.1/5647

Uz _____ Nr. _____

SIA “Žurnāls NAUDA IR”

LĒMUMS
par aizliegumu veikt turpmāko aģitāciju

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – Birojs), pamatojoties uz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 9.¹ panta 1.punktu, kas nosaka Birojam pienākumu atbilstoši likumos par priekšvēlēšanu aģitāciju noteiktajai kompetencei kontrolēt priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu, veica SIA “Žurnāls NAUDA IR”, priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms 2018.gada 6.oktobra 13.Saeimas vēlēšanām veiktās (izplatītās) aģitācijas atbilstības Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk – Aģitācijas likums) noteiktajām prasībām pārbaudi, kuras rezultātā

konstatēja:

[1] Atbilstoši Aģitācijas likuma 1.panta 3.punktā noteiktajam priekšvēlēšanu aģitācija ir politiskās partijas, politisko partiju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību vai deputāta kandidātu. Aģitācijas veicējs ir politiskā partija, politisko partiju apvienība, deputāta kandidāts un nesaistītā persona, kas veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 1.pantu reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem.

Aģitācijas likuma 1.panta 4.punkts noteic, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Tādējādi 2018.gada 6.oktobra 13.Saeimas vēlēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir no 2018.gada 9.jūnija līdz 2018.gada 6.oktobrim.

[2] Veicot pārbaudi, Birojs konstatēja, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms 2018.gada 6.oktobra 13.Saeimas vēlēšanām, proti, laikā no 2018.gada 31.jūlija līdz 2.augustam Latvijas teritorijā tika izplatīts drukas materiāls, kas nav preses izdevums, latviešu valodā “PAR KO NEBALSOT vēlēšanās” un krievu valodā “За кого НЕ ГОЛОСОВАТЬ на выборах” (turpmāk – Izdevums), kas satur vienādus rakstus par /pers. A/. latviešu un krievu valodās.

Saskaņā ar Centrālās vēlēšanu komisijas interneta mājas lapā esošo informāciju /pers.A/. 2018.gada 6.oktobra 13.Saeima vēlēšanu priekšvēlēšanu laikā ir deputāta kandidāts

no politiskās partijas */partijas nosaukums/* saraksta.

Izvērtējot Izdevuma saturu, tika konstatēts, ka visu tajā esošo rakstu tēma ir */pers.A/*. darbība iepriekšējos Saeimas sasaukumos un, ka Izdevums satur negatīva rakstura informāciju par */pers. A/*. un tā paveikto. Tā piemēram,

Izdevuma otrajā lapaspusē raksta “NEESI AITA, VILKI APĒDĪS!” turpinājums satur sekojošus izteikumus: “Vēlaties balsot par */partijas nosaukums/* – lūdzu Arī šajā partijā noteikti ir daudz cienījamu cilvēku. Taču neaizmirstiet izsvītrot */pers. A/* “deputātu nulli”, kurš pat oficiāli ir paziņojis, ka vēloties, lai viņu pasargā no parasto cilvēku izteikumiem viedokļiem!”

Izdevuma trešajā lapaspusē raksts “GRIBU VĒL LIELĀKU, VĒL LIELĀKU VĒL LIELĀKU ALGU!” satur sekojošus izteikumus: “Taču Saeimas sēdē par deputātu algu iesaldēšanu nobalsoja 24 Saeimas deputāti, bet pret bija tikai 12. Līdz ar to jautājuma likteni faktiski izlēma deputāti, kas atturējās vai vienkārši nebalsoja – un pēdējo vidū, kā jau ierasts, bija arī “deputāts nulle” */pers. A/*”

Izdevuma ceturtajā lapaspusē raksts ““DEPUTĀTS NULLE!” BEZ SAVA VIEDOKĻA” satur sekojošus izteikumus: “Ir deputāti, kuri zina, ko vēlas tie parastie cilvēki, kuri viņus ievēlējuši Saeimā, un principiāli balso par savu vēlētāju interesēm. Taču ir arī tādi deputāti kā “deputāts nulle” */pers. A/*, kurš faktiski ik vienā īpaši svarīgā jautājumā atturas vai vienkārši aizbēg no balsojuma.”

Izdevuma sestajā lapaspusē raksts “KĀ “DEPUTĀTS NULLE!” GRIBĒJA ATSTĀT LAUKU VEIKALUS VISPĀR BEZ SMĒĶIEM” satur sekojošus izteikumus: “Ja būtu pieņemts līdzšinējā Saeimas deputāta */pers. A/* ierosinājums, lauku veikali “pavisam nejauši” būtu atstāti vispār bez iespējas piedāvāt pircējiem cigaretes. Tikai pateicoties tam, ka šā ierosinājuma nomaskētās sekas pamanīja sabiedrības pārstāvji, lielveikalu lobēšanas pasākums tomēr neizdevās.”

Vienlaikus tika konstatēts, ka raksta “NEESI AITA, VILKI APĒDĪS!” turpinājumā otrajā lapaspusē tiek doti ieteikumi vēlētājiem, kā rīkoties vēlēšanās:

“Vai vēlaties, lai Saeima arī nākamajos četrus gadus jūs pārstāv deputāts, kurš uz “principiāliem” balsojumiem ir gatavs tikai tad, kad tie ir bijušo “Parex” bankjeru un citu naudasmaisu interesēs?”

“Vai vēlaties, lai jūsu intereses Saeimā “aizstāv” deputāts, kurš no lielākas daļas atbildīgu balsojumu vienkārši aizbēg, tajos nepiedalās vai uzskata par labāku glēvi atturēties?”

“Bet ja jums tomēr negribas Saeimā redzēt šādu glēvuli un sliņķi, izsvītrojiet viņu – un viņa tur nebūs!”

Birojs uzskata, ka Izdevums satur kritiskus izteikumus par deputātu kandidāta personību un nostāju, kas ietekmē sabiedrības priekšstatu par minētā deputāta kandidāta spējām pilnvērtīgi veikt tiem uzticētos pienākumus. Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka Izdevums satur gan tiešu, gan netiešu aicinājumu 13.Saeimas vēlēšanās balsot pret */pers. A/*.

Ievērojot konstatēto, secināms, ka Izdevums saskaņā ar Aģitācijas likuma 1.panta 3.punktā noteikto ir uzskatāms par priekšvēlēšanu aģitāciju.

[3] Biroja veiktās pārbaudes ietvaros konstatēts, ka Izdevuma izplatīšanu pasūtīja un apmaksāja SIA “Žurnāls NAUDA IR”. Izdevuma izplatīšanai SIA “Žurnāls NAUDA IR” 2018.gada 26.jūlijā noslēdza Sūtījumu piegādes līgumu-pasūtījumu Nr./numurs/ ar SIA /nosaukums/ par Izdevuma 133361 eksemplāru izplatīšanu par kopējo summu 8068,34 euro. SIA /nosaukums/ 2018.gada 26.jūlijā izrakstīja rēķinu Nr./numurs/, kuru SIA “Žurnāls NAUDA IR” apmaksāja no sava bankas konta.

[4] Saskaņā ar Aģitācijas likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto nesaistītajai personai ir tiesības veikt priekšvēlēšanu aģitāciju atbilstoši šajā likumā noteiktajai kārtībai. Aģitācijas likuma 1.panta 2.punkts noteic, ka nesaistītā persona ir ar politiskajām partijām, to apvienībām vai vēlētāju apvienībām nesaistīta fiziskā persona, juridiskā persona vai reģistrēta šādu personu apvienība, kas savā vārdā veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz lietā esošajiem materiāliem, secinu, ka SIA „Žurnāls NAUDA IR” kā ar politiskajām partijām, to apvienībām vai vēlētāju apvienībām nesaistīta juridiska persona, izmantoja Aģitācijas likuma 4.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības savā vārdā, izmantojot savus finanšu līdzekļus, veica priekšvēlēšanu aģitāciju.

[4] Saskaņā ar Aģitācijas likuma 17.¹ panta pirmajā daļā noteikto, ka izplatot biļetenus, grāmatas, skrejlapas un citus iespiedtehnikā izgatavotus priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumus, kas nav preses izdevumi, izdevumā skaidri un nepārprotami norādāms, ka tā ir politiskā reklāma un kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis, kā arī jānorāda šā izdevuma tirāža.

Pretēji Aģitācijas likuma prasībām Izdevumā nav norādes uz to, ka tā ir priekšvēlēšanu aģitācija un kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis, kā arī nav norādes par Izdevuma tirāžu, līdz ar to SIA „Žurnāls NAUDA IR” nav ievērojis Aģitācijas likuma 17.¹ panta pirmajā daļā noteikto un minētā likuma 1.panta 6.punkta izpratnē SIA „Žurnāls NAUDA IR” ir veicis slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju. Aģitācijas likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka slēptā aģitācija ir aizliegta.

[5] Aģitācijas likuma 5.panta otrā daļa noteic, ka nesaistītā persona priekšvēlēšanu aģitācijai drīkst izmantot līdzekļus, kas nepārsniedz 15 minimālās mēnešalgas. Minimālā mēnešalga šā likuma izpratnē ir minimālās mēnešalgas apmērs, kāds bija noteikts attiecīgā kalendārā gada 1.janvārī. Atbilstoši 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu” 2.punktam minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros uz 2018.gada 1.janvāri ir 430 *euro*, līdz ar ko priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms 2018.gada 6.oktobra 13.Saeimas vēlēšanām nesaistītā persona priekšvēlēšanu aģitācijai var izmantot līdzekļus 6450,00 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Aģitācijas likuma 5.panta trešo daļu līdzekļu apmēru, ko nesaistītā persona drīkst izmantot priekšvēlēšanu aģitācijai, veido attiecīgās personas izdevumi priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neatkarīgi no datuma, kad izrakstīts darījumu apliecinošs dokuments (rēķins, līgums vai cits dokuments), saņemts vai veikts maksājums par reklāmas izvietojumu, pasta pakalpojumu izmantošanu un labdarības pasākumu finansēšanu.

Ņemot vērā pārbaudes gaitā konstatēto, secināms, ka SIA „Žurnāls NAUDA IR”, priekšvēlēšanu aģitāciju pirms 13.Saeimas vēlēšanām izplatot Izdevumu, veica pasta pakalpojumu apmaksu par Izdevuma piegādi par kopējo summu 8068,34 *euro* (saskaņā ar starp SIA “Žurnāls NAUDA IR” un SIA /nosaukums/ 2018.gada 26.jūlijā noslēgto Sūtījumu piegādes līgumu-pasūtījumu Nr./numurs/). Tādējādi secināms, ka SIA „Žurnāls NAUDA IR” nav ievērojusi Aģitācijas likuma 5.panta otrajā daļā noteikto nesaistītajai personai atļauto priekšvēlēšanu izdevumu apmēru, pārsniedzot to par 1618,34 *euro* (8068,34-6450,00 =1618,34).

[6] Saskaņā ar Aģitācijas likuma 29.panta pirmo daļu, ja priekšvēlēšanu aģitācijas periodā Birojs konstatē, ka nesaistītā persona veikusi aģitāciju par summu, kas pārsniedz šā likuma 5.panta otrajā daļā minēto izdevumu apmēru, Biroja priekšnieks pieņem lēmumu par aizliegumu veikt turpmāko priekšvēlēšanu aģitāciju par maksu.

Ņemot vērā iepriekš minēto un Aģitācijas likuma 29.panta pirmajā daļā noteikto, Administratīvā procesa likuma 62. panta otrās daļas 1.punktā noteikto, ka personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja administratīvā akta izdošana ir steidzama un jebkura kavēšanās tieši apdraud valsts drošību un sabiedrisko kārtību, proti, nodrošināt likumību, kā arī ņemot vērā Administratīvā procesa likuma 65. un 66.pantā noteikto, secināms, ka administratīvais akts nepieciešams, lai aizsargātu demokrātiskas valsts iekārtu, kā arī, lai nodrošinātu Aģitācija likumā noteikto ierobežojumu izpildi.

Augstākās tiesas Senāts atzīst, ka tur, kur likumdevējs ir pieņēmis imperatīvu likuma noteikumu, iestādei vairs nav iespējas lemt par konkrētajām piemērotākajām tiesiskajām

sekām, bet gan jāseko likuma norādei, izdodot attiecīgu obligāto administratīvo aktu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 9.marta spriedumu lietā Nr. SKA-10 14.punktu un 2004.gada 19.oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-176 11. un 13.punktu*).

Līdz ar to Birojam kā priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumu ievērošanu kontrolējošajai un uzraugošajai valsts pārvaldes iestādei nepieciešams realizēt Aģitācijas likuma 29.panta pirmajā daļā paredzēto piespiešanas mehānismu, t.i., konstatējot, ka nesaistītā persona veikusi aģitāciju par summu, kas pārsniedz šā likuma 5.panta otrajā daļā minēto izdevumu apmēru, Biroja priekšniekam ir pienākums pieņemt lēmumu par aizliegumu veikt turpmāko priekšvēlēšanu aģitāciju par maksu.

[7] Pamatojoties uz minēto un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 10.¹panta pirmo daļu, Aģitācijas likuma 29.panta pirmo daļu, kā arī Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 1.punktu, Biroja priekšnieks

nolemj:

aizliegt SIA “Žurnāls NAUDA IR” veikt turpmāko priekšvēlēšanu aģitāciju par maksu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Savukārt, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta otro daļu un Paziņošanas likuma 8.panta trešo daļu, ja lēmumu paziņo ar ierakstītu pasta sūtījumu, uzskatāms, ka tas paziņots septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā.

Saskaņā ar Aģitācijas likuma 29.panta trešo daļu, lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā lēmuma darbību. Saskaņā ar Aģitācijas likuma 29.panta ceturto daļu, tiesa šā panta trešajā daļā minētās lietas izskata triju darbdienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmo un otro daļu, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 10.¹panta otro daļu var pārsūdzēt tiesā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 189.panta pirmajā daļā noteiktajam juridisko personu pieteikumu Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā iesniedz pēc pieteicēja juridiskās adreses.

Priekšnieks

(personiskais paraksts)

J.Straume

NORAKSTS PAREIZS

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
priekšnieks

Rīgā 2018.gada 19.septembrī

J.Straume